ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Ondřeje Mrákoty a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **V. K.,** proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 17. 1. 2018, č. j. 28 Az 5/2017 – 38,

takto:

I. Návrh žalobce na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti **se zamítá.**

II. Kasační stížnost **se zamítá.**

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

[1] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal dne 7. 9. 2017 ke Krajskému soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“) žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 8. 2017, č. j. OAM-105/ZA-ZA11-P07-2017. Rozhodnutím žalovaného bylo rozhodnuto tak, že se stěžovateli mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v relevantním znění, neuděluje. Spolu s podanou žalobou stěžovatel požádal o ustanovení zástupce z řad advokátů z důvodu neznalosti českých zákonů a potřeby doplnění žaloby.

[2] V záhlaví označeným usnesením krajský soud zamítl stěžovatelův návrh na ustanovení zástupce z řad advokátů. Krajský soud konstatoval, že stěžovatel k výzvě soudu předložil prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech ze dne 29. 10. 2017, v němž uvedl, že nemá žádné příjmy ani žádný osobní majetek. S ohledem na

to, že krajský soud zjistil, že stěžovatel v rozhodné době nebydlel v X (dále jen „pobytové středisko“), nýbrž bydlel dle údajů, které uvedl na propustku na adrese X, P., vyzval stěžovatele přípisem ze dne 2. 11. 2017, aby ve lhůtě jednoho týdne doložil, z jakých prostředků zabezpečuje své náklady na živobytí (tj. zejména stravu, bydlení a ostatní základní osobní potřeby). Tato výzva byla stěžovateli zasílána jak na adresu dle propustky, tak do pobytového střediska. Naposledy byla stěžovateli výzva k doplnění prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech odeslána dne 23. 11. 2017. Vzhledem k tomu, že stěžovatel nebyl na adrese dle propustky (na této adrese se měl stěžovatel v době doručování zdržovat také dle databáze OAMP MV, jak plyne z úředního záznamu na č. l. 33 spisu krajského soudu – pozn. NSS) zastižen, byla stěžovateli dne 27. 11. 2017 zanechána výzva, aby si písemnost vyzvedl, a písemnost byla uložena a připravena k vyzvednutí. Stěžovatel si uvedenou písemnost ve lhůtě 10 dnů nevyzvedl, a proto byla dnem 7. 12. 2017 považována za doručenou (srov. § 49 odst. 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád). Stěžovatel na výzvu k doplnění prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech nereagoval. Krajský soud tedy dospěl k závěru, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro ustanovení zástupce z řad advokátů ve smyslu § 35 odst. 9 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.), neboť nedoložil věrohodným způsobem své majetkové a osobní poměry, ačkoli měl příležitost svá tvrzení v tomto směru doplnit (srov. § 36 odst. 3 s. ř. s.).

[3] Uvedené usnesení krajského soudu napadl stěžovatel kasační stížností. Stěžovatel konstatoval, že nepracuje, neboť k tomu nesplňuje zákonné podmínky. Rovněž uvedl, že bydlí zdarma u kamaráda. K tomu dále poznamenal, že právo na spravedlivý proces je zakotveno v čl. 36 a násl. Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a v čl. 6 a 7 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publ. pod č. 209/1992 Sb.), přičemž z judikatury Ústavního soudu vyplývá, že právo na spravedlivý proces je komplexně tvořeno celou pátou hlavou Listiny, a proto mimo jiné zahrnuje také právo na obhajobu a právo na tlumočníka. Současně stěžovatel požádal o ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti.

[4] Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného usnesení (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.).

[5] Pokud jde o splnění poplatkové povinnosti v řízení o kasační stížnosti, v tomto řízení stěžovatele poplatková povinnost nestíhá s ohledem na to, že jeho kasační stížnost nesměřuje proti rozhodnutí krajského soudu o návrhu ve věci samé či o jiném návrhu, jehož podání je spojeno s poplatkovou povinností (blíže viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, publ. pod č. 3271/2015 Sb. NSS; rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Jak dále vyplývá ze zmiňovaného usnesení rozšířeného senátu, stěžovatel v řízení o kasační stížnosti, která nesměřuje proti meritornímu rozhodnutí krajského soudu, ani proti rozhodnutí, jímž se řízení před krajským soudem končí, nemusí

rovněž splňovat podmínku dle § 105 odst. 2 s. ř. s. (povinné zastoupení stěžovatele bez příslušného právnického vzdělání advokátem nebo jeho zaměstnancem nebo členem, který má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie).

[6] Stěžovatel přes výše uvedené požádal o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti, proto musel Nejvyšší správní soud o jeho žádosti rozhodnout. Nejvyšší správní soud podotýká, že podle § 35 odst. 9 s. ř. s. se pro rozhodnutí o ustanovení zástupce vyžaduje kumulativní splnění dvou podmínek, a to jednak splnění předpokladů pro osvobození od soudních poplatků, jednak je též nezbytná existence potřeby takového zastoupení k ochraně práv účastníka řízení. Nejvyšší správní soud neshledal splnění druhé nutné podmínky pro ustanovení zástupce, tedy jeho nezbytnost k ochraně práv stěžovatele. Kasační stížnost má požadované základní náležitosti, je zřejmé, čeho se stěžovatel domáhá; přitom se v posuzované věci jedná o posouzení nikterak komplikované otázky, o které zdejší soud může rozhodnout na základě kasační stížnosti a podkladů obsažených ve spise, aniž by bylo třeba za tímto účelem stěžovateli ustanovovat zástupce. Za uvedené situace tedy Nejvyšší správní soud návrh na ustanovení zástupce zamítl.

[7] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] Podle § 35 odst. 9 s. ř. s., navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování osoby uvedené v odstavci 2 platí v takovém případě stát.

[10] Podle § 36 odst. 3 s. ř. s., účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Uvedené podmínky pro přiznání osvobození od soudních poplatků musí být splněny kumulativně.

[11] Nejvyšší správní soud předesílá, že kasační stížnost stěžovatele míří proti usnesení krajského soudu o neustanovení zástupce. Předmětem řízení v nyní projednávané věci proto je posouzení, zda krajský soud postupoval v rámci rozhodování o návrhu stěžovatele na ustanovení zástupce v souladu se zákonem.

[12] Jednou z podmínek pro ustanovení zástupce dle § 35 odst. 9 s. ř. s. je doložení osobních, majetkových a výdělkových poměrů navrhovatele (v projednávané věci stěžovatele), kterého v tomto ohledu stíhá břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Jestliže své povinnosti nedostojí, nemůže být se svým návrhem úspěšný a je na místě, aby jeho návrh na ustanovení zástupce soud zamítl. V nyní posuzované věci krajský soud zamítl návrh stěžovatele na ustanovení zástupce právě z důvodu nedoložení osobních, majetkových a výdělkových poměrů, z nichž by vyplývalo, že nemá dostatečné prostředky k ochraně svých práv. Jak již bylo výše uvedeno, krajský soud stěžovatele vyzýval, aby doplnil prohlášení o svých osobních, majetkových a výdělkových poměrech na základě výzvy ze dne 2. 11. 2017. Dle soudního spisu stěžovatel na tuto výzvu ve stanovené lhůtě ani později nereagoval. Stěžovatel ostatně ani v kasační stížnosti nenamítal ničeho v tom smyslu, že by věrohodným způsobem doložil své osobní, majetkové a výdělkové poměry, zejména z jakých prostředků vlastně zabezpečuje své náklady na živobytí (tj. zejména stravu, bydlení a ostatní základní osobní potřeby). Z uvedeného je tedy zřejmé, že postup krajského soudu byl v nyní projednávané věci správný a v souladu se zákonem. Nejvyšší správní soud proto neshledal kasační stížnost důvodnou a zamítl ji.

[13] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení o své kasační stížnosti úspěch neměl a žalovanému žádné náklady v tomto řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. dubna 2018

Mgr. Ondřej Mrákota
předseda senátu